



Aanvullende Code Goed Gedrag

COC Midden-Nederland

Versie mei 2024

Veilig en Respectvol

Inleiding

COC Midden-Nederland vindt het belangrijk dat iedereen die actief is, als vrijwilliger, lid of deelnemer aan onze activiteiten, dat kan doen in een fysieke, sociale en emotioneel veilige omgeving. Een van de hulpmiddelen daarbij is het gebruik van een gedragscode. Hierin staat wat wel en niet gewenst is in de omgang tussen vrijwilligers, deelnemers, medewerkers en bezoekers. Vooraf is het goed om te weten dat je deze code vanuit elk perspectief kunt lezen.

Daarbij is het handig als we weten wat bedoeld wordt, met veilig gedrag en onveilig gedrag. En wanneer spreken we van grensoverschrijdend gedrag? Wanneer is het seksueel grensoverschrijdend gedrag? Daarover gaat deze gedragscode.

Wat is onveilig gedrag?

Gedrag waardoor anderen zich onveilig, niet gerespecteerd voelen.

Voorbeelden zijn: pesten, agressie, geweld, discriminatie, racisme, seksuele- en gender intimidatie, radicalisering en extremisme. Maar ook: negatieve uitlatingen over iemand via sociale media verspreiden, roddelen, en in algemene zin: doelbewust handelen, of informatie verspreiden die schadelijk kan zijn voor iemand.

Wat is veilig gedrag?

Dat zijn alle gedragingen die een veilige omgeving helpen creëren, en waardoor mensen zichzelf kunnen zijn, zich gerespecteerd en veilig voelen en in hun waarde worden gelaten.

Voorbeelden zijn: mensen vriendelijk begroeten, vragen naar de gewenste aanspreekvorm, voorbeeldgedrag laten zien, mensen aanspreken die zich onveilig (dreigen te) gedragen.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag vallen alle vormen van onveilig en ongewenst gedrag die je kan tegenkomen. Vaak gaat het over een vorm van verbaal of fysiek geweld, pestgedrag, intimidatie, machtsmisbruik, racisme of discriminatie.

Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag gaat het om gedrag, aanspreken of toenaderingen doen die seksueel van aard zijn en de grenzen van het slachtoffer overschrijden. Dit kan al dan niet fysiek zijn. In elk geval is er door het slachtoffer geen toestemming gegeven voor dit gedrag.

Hoe bepaal je gedrag?

Het bepalen van gedrag is enkel te bereiken door met elkaar open te praten over een situatie en handelingen. De ervaring leert dat je ervaring op mag doen in de praktijk om het te leren met een reflectie moment zodat je in een volgende situatie er (mogelijk) bewuster mee kunt omgaan.



Aanvullende Code Goed Gedrag

Deze aanvulling op de huidige door de federatie goedgekeurde Code Goed Gedrag is van toepassing op lid vereniging COC Midden-Nederland en heeft deze uit eigen beweging en initiatief opgesteld om meer handvaten te kunnen bieden voor zowel vrijwilligers, bezoekers en leden.

Om een veilige omgang en omgeving te bevorderen heeft de vereniging COC Midden Nederland voor al onze vrijwilligers, leden, medewerkers én bezoekers een gedragscode opgesteld. Voor de leesbaarheid spreken we hier over vrijwilligers, waarmee dus allen worden bedoeld.

- 1.** De vrijwilliger zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen andere vrijwilligers, deelnemers en bezoekers zich veilig en gerespecteerd voelen. Dat betekent dat mensen zichzelf kunnen zijn, dat er respectvol met ze wordt omgegaan, en dat ze niet gediscrimineerd worden, op welke grond dan ook.
- 2.** De vrijwilliger gaat zo om met eenieder dat de waardigheid van die persoon niet wordt aangetast. Dat betekent dat mensen gevraagd wordt naar hun voorkeursaanspreek vorm, en dat daaraan gehoord wordt gegeven.
- 3.** De vrijwilliger dringt niet verder door in het privéleven van mede vrijwilligers, deelnemers, bezoekers, dan functioneel noodzakelijk is. De coördinator (of de bestuursverantwoordelijke) wordt altijd op de hoogte gebracht als er privécontact – bezoek plaatsvindt tussen een vrijwilliger en een bezoeker. Onder privé contact verstaan we contact wat niets te maken heeft met COC Midden-Nederland en/of de werkgroep. De vereniging verwacht dat alle betrokkenen open communiceren over het contact.
- 4.** De vrijwilliger raakt anderen niet ongevraagd op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden. Dat betekent dat bij twijfel de vrijwilliger expliciet toestemming vraagt om de ander anders dan functioneel aan te raken. Wanneer een aanraking wel gewenst is vanuit je eigen perspectief dan vraag je hiervoor consent aan de ander.
- 5.** De vrijwilliger mag de positie en relatie nooit gebruiken voor eigen behoeften of persoonlijk gewin die in strijd zijn de verantwoordelijkheid, of die de grenzen van de relatie overschrijden
- 6.** De vrijwilliger onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van jeugdigen, mensen met een verstandelijke beperking en andere bezoekers die om welke reden dan ook afhankelijk zijn van de vrijwilliger. Alle seksuele handelingen, -contacten en -relaties tussen vrijwilliger en jeugdigen tot 18 jaar, of tussen vrijwilliger en zorgafhankelijke bezoekers zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik. Dit geldt ook voor uitingen via sociale media.
- 7.** De vrijwilliger gaat tijdens activiteiten met respect om met leden en deelnemers en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de ruimte waar de activiteit zich bevindt en andere betrokkenen zoals personeel van de locatie. Voor een activiteit met overnachting geldt dit ook voor de gehele accommodatie.
- 8.** De vrijwilliger beschermt bezoekers naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij de COC Midden Nederland activiteiten is betrokken, wordt nageleefd.
- 9.** De vrijwilliger krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen anders dan afgesproken binnen het vergoedingenbeleid van COC Midden Nederland.
- 10.** In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de vrijwilliger in de geest van de gedragscode handelen en daarover in contact te treden met de coördinator en/of de bestuursverantwoordelijke.



Meld,- bespreekroute

Wat te doen als je je als bezoeker, lid, of vrijwilliger onheus bejegend voelt door een vrijwilliger van COC Midden Nederland?

Incidentenroutekaart

COC Midden-Nederland heeft een incidentenroutekaart opgesteld over hoe te handelen en wie te betrekken als er sprake is van LHBTQA+ gerelateerde discriminatie of geweld naar onze vrijwilligers, leden of bezoekers tijdens onze activiteiten. Alle coördinatoren hebben deze kaart ontvangen en volgen die in voorkomende gevallen.

Meldplicht

Bij signaleren of ervaren van geweld, seksueel misbruik, scheden van de code goed gedrag, diefstal en andere strafbare feiten, wordt ten alle tijden het bestuur ingelicht en door bestuur samen met slachtoffer melding of aangifte gedaan bij de politie. Daarbij kan het slachtoffer altijd ondersteund worden door iemand van COC Midden Nederland en/of de vertrouwenspersoon.

Ook de beschuldigde kan desgewenst ondersteuning krijgen, van iemand anders.

Signaleringsplicht

Iedereen binnen COC Midden-Nederland is verantwoordelijk voor het signaleren van (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag. Het gaat niet alleen om de grovere vormen, maar ook het zogenaamde 'kleiner' grensoverschrijdend gedrag. Signaleer je mildere vormen van grensoverschrijdend gedrag, dan wordt van je verwacht dat je de betrokken(en) daarop aanspreekt (als het niet jezelf overkomt dan in overleg met het slachtoffer) en corrigerend optreedt. Leg de situatie altijd voor aan de bestuursverantwoordelijke.

Het kan ook gebeuren dat een situatie nadat deze heeft plaatsgevonden met jou gedeeld wordt. Het is in dit geval de bedoeling dat je samen reflecteert op de situatie en leerpunten meeneemt naar de praktijk. Wanneer een situatie achteraf bekend wordt breng je de coördinator of bestuursverantwoordelijke op de hoogte.

Route

In alle gevallen:

1. Spreek zo mogelijk eerst de vrijwilliger zelf aan (op het moment dat je dit signaleert en/of ervaart). Vertel wat ongewenst was en vertel wat je voortaan verwacht. Breng na afloop altijd de bestuursverantwoordelijke hiervan op de hoogte.
Als dit niet op het zelfde moment kan of lukt:
2. Bespreek het met de coördinator, en ga zo mogelijk samen in gesprek met de betreffende vrijwilliger (op het moment dat je dit signaleert en/of ervaart).
Als dit niet kan of onvoldoende resultaat heeft:
3. Meld de situatie bij de bestuursverantwoordelijke en bespreek het met de bestuursverantwoordelijke. Samen bepaal je de route van aanspreken en het indien nodig het vervolg. Als een vervolg noodzakelijk is, dan:
4. Bespreek je het voorval met de onafhankelijke vertrouwenspersoon van COC Midden Nederland, deze kan samen met jou verkennen hoe nu verder.
5. Dien een klacht in bij de klachtencommissie (klachtencommissie@coc.nl). De bestuursverantwoordelijke kan je hierbij begeleiden.